

[Dahlgaard]

sagde, at en meget betydelig Kreds indenfor Erhvervslivet vilde være fulgt af Krisens Virkninger og Krisens Tryk hele deres Liv.

Selvfølger er det rigtigt at pege paa de Lyspunkter, der erhvervmæssigt kan fremhæves: den gode Høst, stigende Priser paa et vist Tidspunkt for en Del af Landbrugseksporten, en Prisbevægelse i Ulandet, som synes at nærme det udenlandske Prisniveau en lille Smule til det danske, hvad der maaske vil medføre nogen Lættelse for dansk Erhvervsliv. Disse Lyspunkter er der Grund til at notere og lade medvirke til, at man ikke henfalder til ufornoden Pessimisme; men der er dog ikke deri noget Grundlag for at lade sig henrive til det Lyssyn, som den højtærede Statsminister i det sidste halve Aar har dyrket, et Lyssyn, som kun kan forklares ved, at den højtærede Statsminister aldrig har gjort sig klart Dybden af de erhvervmæssige Følger, der opstaar ved en Formueflytning som den, Paripolitikken har medført, og ikke har gjort sig klart den voldsomme Forøgelse af Gældens Tynge, som dermed følger. Den højtærede Statsminister behandler stadig i sin Omtale den Krise, der er forvoldt af Paripolitikken, paa samme Maade som Landbrugskrisen i 80'erne, en Krise, som kunde ophæves ved Ændringer i Konjunkturerne.

Og endnu en Grund til ikke at se for lyst paa hele Situationen er, at de Lyspunkter, jeg nævnte før, i det væsentlige kommer af heldige Omstændigheder, Omstændigheder, som kommer til os udefra, og som maa betragtes som Held. Men man kan nu en Gang ikke bygge et Lands økonomiske Politik paa Heldet, og derfor tror jeg, det var berettiget, at det ærede Medlem Hr. Pinstrup forleden i Aarhus gav Statsministeren denne Lektion. Den højtærede Statsminister er jo saa udpræget et af de Mennesker, der sætter alt paa eet Kort; derved kan der vindes stort, men der kan ogsaa tabes stort. Jeg ser saaledes paa det, at det ærede Medlem Hr. Pinstrup med sin forsigtigere Natur har villet gøre sit til, at Tabet ved eventuelt at holde paa en forkert Hest ikke skal blive for stort.

Jeg maa maaske i den Forbindelse pege paa en af de Udtalelser, der fremkom ved Landboforeningernes Delegeretmøde forleden Dag, hvor det henstilledes til Overvejelse, om man ikke vilde kunne gaa til en Rentenedsættelse her i Landet. En af de Ting, der blev stillet i Udsigt baade ved politiske Udtalelser og ved Udtalelser fra Banker og Sparekasser, var jo, at en god

Høst utvivlsomt vilde føre med sig en Rentenedsættelse i dette Efteraar. Ser man nu paa Udtalelserne i Nationalbankens Beretning, maa man faa det Indtryk, at Nationalbanken foreløbig har stillet dette Spørgsmaal i Bero. Nu vil jeg gerne benytte Lejligheden til at spørge den højtærede Finansminister, om han ikke mener, det vilde være rigtigt, om Regeringen optog en Forhandling med Nationalbanken om dette Spørgsmaal. Jeg vil tillige gerne understrege det, som i Landboforeningernes Resolution fremhævedes: at der ogsaa er betydelige Midler, som udlaanes af Institutioner, der forvalter offentlige Midler. Det gælder baade Overformynderiet og Sorø Akademi — det er enhver bekendt, at der for den højtærede Justitsminister foreligger et Andragende om en Nedsættelse af Renten for de Midler, der udlaanes af Overformynderiet. Jeg vil gerne spørge den højtærede Regering, om man ikke har under Overvejelse at imødekomme disse Synspunkter.

Der er utvivlsomt ogsaa Grund til at tro, at den højtærede Statsminister har undervurderet, hvad en Begivenhed som Privatbankens Vanskeligheder er Udtryk for. Det er nu en Gang saaledes, at Jordskælv altid er Udtryk for, at Undergrunden er usikker, og de smaa Rystelser andre Steder i Landet, der ledsagede det større Skred herinde, er utvivlsomt Udtryk for det samme. Men i øvrigt vil det radikale Venstre gerne give sin Tilslutning til selve det Hovedsynspunkt, som Statsministeren gav Udtryk for med Hensyn til Statsmagtens Forhold til Bankvæsenets Tab, det Hovedsynspunkt, at disse Tab ikke kan lægges over paa Staten, over paa Skatteyderne — deri ligger fornuftigvis ikke, at Staten ikke under nogen Omstændigheder kan række en hjælpende Haand under en saadan Situation, hvilket Staten ogsaa har gjort her, baade gennem Landmandsbankens Deltagelse og gennem særlig Bevilling.

Jeg ønsker altsaa at takke den højtærede Statsminister, fordi han nu har givet saa klart Udtryk for den Opfattelse, som det radikale Venstre gav Udtryk for paa dette Omraade ved Landmandsbankens Sammenbrud; men jeg kan ikke lade være at føje til, at havde han talt med samme Klarhed i 1922 til Finansministeren Hr. N. Neergaard, saa vilde Skatteyderne jo have været fri for den Byrde paa 200 Mill. Kr., som nu trykker dem. Jeg kunde heller ikke lade være at se det spøgefulde i det ærede Medlem Hr. Hagbart Bergs Udtalelse om Landmandsbankgarantien: